

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Nghĩa bất khả thuyết không tăng, không giảm, bố thí Ba-la-mật-đa cũng không tăng, không giảm, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng không tăng, không giảm; bốn bốn niệm trụ cũng không tăng, không giảm, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo cũng không tăng, không giảm; bốn tịnh lự cũng không tăng, không giảm, bốn vô lượng, bốn định vô sắc cũng không tăng, không giảm; tám giải thoát cũng không tăng, không giảm, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ cũng không tăng, không giảm; pháp môn giải thoát không cũng không tăng, không giảm, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện cũng không tăng, không giảm; bậc Cực hỷ cũng không tăng, không giảm, bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân cũng không tăng, không giảm; năm loại mắt cũng không tăng, không giảm, sáu phép thần thông cũng không tăng, không giảm; pháp môn Tam-ma-địa cũng không tăng, không giảm, pháp môn Đà-la-ni cũng không tăng, không giảm; mười lực Phật cũng không tăng, không giảm, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng không tăng, không giảm; pháp không quên mất cũng không tăng, không giảm, tánh luôn luôn xả cũng không tăng, không giảm; trí nhất thiết cũng không tăng, không giảm, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng cũng không tăng, không giảm.

Này Thiện Hiện! Các đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, an trụ phương tiện thiện xảo Bát-nhã-ba-la-mật-đa, chẳng nghĩ thế này: Ta đối với Bát-nhã-ba-la-mật-đa hoặc tăng hoặc giảm; chẳng nghĩ thế này: Ta đối với tịnh lự, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa hoặc tăng hoặc giảm, chỉ nghĩ thế này: Chỉ có ý niệm về danh xưng là Bát-nhã Ba-la-mật-đa; chỉ nghĩ thế này: Chỉ có ý niệm về danh xưng là tịnh lự, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa.

Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy khi tu hành bố thí Ba-la-mật-đa, đem tác ý câu hành với bố thí này và tâm cùng thiện căn nương đây mà khởi, ban cho các hữu tình cùng có như nhau sự hồi hướng quả vị giác ngộ cao tốt, như quả vị giác ngộ cao tốt sâu xa vi diệu của Phật mà phát khởi hồi hướng.

Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy khi tu hành tịnh giới Ba-la-mật-đa, đem tác ý câu hành với tịnh giới này và tâm cùng thiện căn nương đây mà khởi, ban cho các hữu tình cùng có như nhau sự hồi hướng quả vị giác ngộ cao tột, như quả vị giác ngộ cao tột vi diệu sâu xa của Phật mà phát khởi hồi hướng.

Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy khi tu hành an nhẫn Ba-la-mật-đa, đem tác ý câu hành với an nhẫn này và tâm cùng thiện căn nương đây mà khởi, ban cho các hữu tình cùng có như nhau sự hồi hướng quả vị giác ngộ cao tột, như quả vị giác ngộ cao tột vi diệu sâu xa của Phật mà phát khởi hồi hướng.

Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy khi tu hành tinh tấn Ba-la-mật-đa, đem tác ý câu hành với tinh tấn này và tâm cùng thiện căn nương đây mà khởi, ban cho các hữu tình cùng có như nhau sự hồi hướng quả vị giác ngộ cao tột, như quả vị giác ngộ cao tột vi diệu sâu xa của Phật mà phát khởi hồi hướng.

Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy khi tu hành tịnh lự Ba-la-mật-đa, đem tác ý câu hành với tịnh lự này và tâm cùng thiện căn nương đây mà khởi, ban cho các hữu tình cùng có như nhau sự hồi hướng quả vị giác ngộ cao tột, như quả vị giác ngộ cao tột vi diệu sâu xa của Phật mà phát khởi hồi hướng.

Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đem tác ý câu hành với Bát-nhã Ba-la-mật-đa này và tâm cùng thiện căn nương đây mà khởi, ban cho các hữu tình cùng có như nhau sự hồi hướng quả vị giác ngộ cao tột, như quả vị giác ngộ cao tột vi diệu sâu xa của Phật mà phát khởi hồi hướng. Do sức phương tiện thiện xảo hồi hướng này, mà chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật: Bạch Thế Tôn! Sao gọi là quả vị giác ngộ cao tột?

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Chơn như của các pháp là quả vị giác ngộ cao tột.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch: Bạch Thế Tôn! Chơn như của các pháp nào mà nói là chơn như của các pháp là quả vị giác ngộ cao tột?

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Chơn như của sắc là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của thọ, tưởng, hành, thức là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của nhãn xứ là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của sắc xứ là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của nhãn giới là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của sắc giới là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của thanh, hương, vị, xúc, pháp giới là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của nhãn thức giới là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của nhãn xúc là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của địa giới là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của thủy, hỏa, phong, không, thức giới là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của tánh nhân duyên là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của tánh đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của vô minh là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của bố thí Ba-la-mật-đa là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của pháp không nội là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của chơn như là quả vị giác ngộ cao tốt; chơn như của pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư là không, cảnh giới bất tư nghì là quả vị giác ngộ cao tốt.

Này Thiện Hiện! Chơn như của bốn bốn niệm trụ là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của Thánh đế khô là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của Thánh đế tập, diệt, đạo là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của bốn tịnh lự là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của bốn vô lượng, bốn định vô sắc là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của tám giải thoát là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biên xứ là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của pháp môn giải thoát không là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyên là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của bậc Cực hỷ là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệt tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của năm loại mắt là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của sáu phép thần thông là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của pháp môn Tam-ma-địa là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của pháp môn Đà-la-ni là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của mười lực Phật là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của pháp không quên mất là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của tánh luôn luôn xả là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của quả Dự-lưu là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của quả Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của quả vị Độc-giác là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của trí nhất thiết là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của sanh tử là quả vị giác ngộ cao tột; chơn như của Niết-bàn là quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Chơn như của các pháp không tăng, không giảm, nên quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật cũng không tăng, không giảm;

Này Thiện Hiện! Các đại Bồ-tát chẳng xa lìa Bát-nhã-ba-la-mật-đa, thường ưa an trụ chơn như của các pháp, hoàn toàn chẳng thấy có pháp nào có tăng có giảm. Do nhân duyên này, nghĩa bất khả thuyết không tăng, không giảm; bố thí Ba-la-mật-đa cũng không tăng, không giảm, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng không tăng, không giảm; bốn bốn niệm trụ cũng không tăng, không giảm, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo cũng không tăng, không giảm; bốn tịnh lự cũng không tăng, không giảm, bốn vô lượng, bốn định vô sắc cũng không tăng, không giảm; tám giải thoát cũng không tăng, không giảm, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ cũng không tăng, không giảm; pháp môn giải thoát cũng không tăng, không giảm, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện cũng không tăng, không giảm; bậc Cực hỷ cũng không tăng, không giảm, bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân cũng không tăng, không giảm; năm loại mắt cũng không tăng, không giảm, sáu phép thần thông cũng không tăng, không giảm; pháp môn Tam-ma-địa cũng không tăng, không giảm, pháp môn Đà-la-ni cũng không tăng, không giảm; mười lực Phật cũng không tăng, không giảm, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng không tăng, không giảm; pháp không quên mất cũng không tăng, không giảm, tánh luôn luôn xả cũng không tăng, không giảm; trí nhất thiết cũng không tăng, không giảm, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng cũng không tăng, không giảm.

Này Thiện Hiện! Các đại Bồ-tát nương vào sự không tăng, không giảm này mà phương tiện tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa. Do pháp môn này, tập hợp các công đức mà chứng quả vị giác ngộ cao tột.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật: Bạch Thế Tôn! Nếu đại Bồ-tát nương vào sự không tăng, không giảm, phương tiện tu hành

Bát-nhã-ba-la-mật-đa và do pháp môn này, tập hợp tất cả công đức, để chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, thì đại Bồ-tát ấy đã dùng sơ tâm để chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột hay dùng hậu tâm để chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột? Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát ấy nếu dùng sơ tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, thì khi sơ tâm khởi, hậu tâm chưa khởi, không có tính hòa hợp; còn nếu dùng hậu tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, thì khi hậu tâm khởi thì tiền tâm đã diệt, không có tính hòa hợp. Như vậy thì tâm, tâm sở pháp trước sau, tấn thối, trôi sụt không có tính hòa hợp, thì làm sao có thể chứa nhóm thiện căn được? Nếu chẳng thể chứa nhóm các thiện căn được, thì làm sao Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột?

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Ta sẽ nói một thí dụ ngắn gọn, khiến người có trí theo ý nghĩa diễn đạt, có thể dễ dàng hiểu được.

Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, như khi thắp đèn, thì ngọn lửa ban đầu đốt tim hay ngọn lửa sau đốt tim?

Bạch Thế Tôn! Theo chỗ con hiểu thì chẳng phải ngọn lửa ban đầu đốt tim, cũng chẳng lìa ngọn lửa ban đầu mà có thể đốt tim; chẳng phải ngọn lửa sau đốt tim, cũng chẳng lìa ngọn lửa sau mà có thể đốt tim.

Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, cái tim bị đốt chẳng?

Bạch Thế Tôn! Theo cái thấy thông thường thì cái tim bị đốt thật.

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Các đại Bồ-tát cũng giống như thế, chẳng dùng sơ tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, cũng chẳng lìa sơ tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột; chẳng phải dùng hậu tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, cũng chẳng lìa hậu tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột. Do vậy, các đại Bồ-tát chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các đại Bồ-tát từ sơ phát tâm tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa viên mãn mười bậc, chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật: Bạch Thế Tôn! Các đại Bồ-tát tu học mười bậc nào viên mãn, chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột?

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Các đại Bồ-tát tu hành bậc Cực hỷ cho đến bậc Pháp vân làm cho viên mãn chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột; cũng học bậc Tịnh quán, bậc Chứng tánh, bậc Đệ bát, bậc Kiến, bậc Bạc, bậc Ly dục, bậc Dĩ biện, bậc Độc-giác, bậc Bồ-tát, bậc Như Lai, làm cho viên mãn, chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Các đại Bồ-tát đối với mười bậc này tinh cần tu học, khi được viên mãn, chẳng phải dùng sơ tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, cũng chẳng lìa sơ tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột; chẳng phải dùng hậu tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, cũng chẳng lìa hậu tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột. Do đó các đại Bồ-tát chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật: Bạch Thế Tôn! Duyên khởi như thế rất sâu xa, rất vi diệu, đó là các đại Bồ-tát chẳng phải dùng sơ tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, chẳng phải lìa sơ tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột; chẳng phải dùng hậu tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, chẳng phải lìa hậu tâm chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột. Do đó các đại Bồ-tát chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, nếu tâm đã diệt có thể sanh lại chăng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, nếu tâm đã sinh thì có pháp diệt chăng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Đúng vậy! Bạch Thiện Thệ! Đúng vậy!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, có tâm diệt pháp, chẳng phải nên diệt chăng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, tâm trụ là như, tâm là chơn như chăng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Đúng vậy! Bạch Thiện Thệ! Đúng vậy!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, tâm an trụ như chơn như, là như thật tế chăng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, chơn như thật tế là sâu xa chăng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Đúng vậy! Bạch Thiện Thệ! Đúng vậy!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, chính chơn như là tâm chăng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, lìa chơn như có tâm chẳng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, chính tâm là chơn như chẳng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, lìa tâm có chơn như chẳng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, chơn như thấy chơn như chẳng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, nếu đại Bồ-tát năng tu hành như thế, là tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa chẳng?

Thiện Hiện đáp: Nếu đại Bồ-tát năng tu hành như thế là tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa.

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, nếu đại Bồ-tát năng tu hành như thế là tu hành chỗ nào?

Thiện Hiện đáp: Nếu đại Bồ-tát năng tu hành thì hoàn toàn không có chỗ tu hành. Vì sao? Bạch Thế Tôn! Vì nếu đại Bồ-tát tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa thì không có tâm hiện hành, không có chỗ hiện hành. Vì sao? Bạch Thế Tôn! Vì trong việc an trụ chơn như hoàn toàn không hiện hành và không có chỗ hiện hành.

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, nếu đại Bồ-tát khi tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa là tu hành ở chỗ nào?

Thiện Hiện đáp: Nếu đại Bồ-tát khi tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa thì tu hành ở thắng nghĩa đế, nơi đây, hiện hành và chỗ hiện hành đều không có sở hữu, không có năng thủ, sở thủ, chẳng thể nắm bắt được.

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, nếu đại Bồ-tát khi tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa, thì trong việc tu hành thắng nghĩa đế, tuy chẳng chấp thủ tướng mà tu hành tướng chẳng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, đại Bồ-tát ấy khi tu hành sâu xa Bát-nhã-ba-la-mật-đa, thì trong việc tu hành thắng nghĩa để là hoại tướng chẳng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao, đại Bồ-tát ấy khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, thì trong việc tu hành thắng nghĩa để, hoại ý tướng về tướng chẳng?

Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy khi tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa, chẳng hoại tướng, cũng chẳng cũng chẳng hoại ý tướng về tướng chẳng?

Thiện Hiện đáp: Đại Bồ-tát ấy khi tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa, chẳng nghĩ thế này: Ta sẽ hoại tướng và hoại ý tướng về tướng; cũng chẳng nghĩ thế này: Ta sẽ hoại vô tướng và hoại ý tướng vô tướng, vì đối với tất cả pháp không có phân biệt vậy.

Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát ấy tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa, tuy có thể xa lìa các sự phân biệt như thế, nhưng vì đối với vô lượng thù thắng công đức của mười lực Phật, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng v.v... chưa viên mãn nên chưa chứng đắc quả vị giác ngộ cao tốt.

Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát ấy thành tựu phương tiện thiện xảo vi diệu; do sức phương tiện thiện xảo này nên đối với tất cả pháp chẳng thủ, chẳng hoại. Vì sao? Bạch Thế Tôn! Vì đại Bồ-tát ấy biết tự tướng của tất cả pháp là không.

Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát ấy an trụ trong tự tướng không của tất cả pháp vì nguyện lực đại bi độ các hữu tình nhập vào ba pháp pháp Tam-ma-địa, thôi thúc nên dùng ba thứ định này thành thực hữu tình.

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Đúng như lời ông nói.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật: Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát ấy vì sao nhập ba pháp Tam-ma-địa này để thành thực hữu tình?

Phật dạy: Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy an trụ Tam-ma-địa không, thấy các hữu tình phần nhiều chấp ngã, nên dùng sức phương tiện giáo hóa, khiến an trụ Tam-ma-địa không.

Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy an trụ Tam-ma-địa vô tướng, thấy các hữu tình, phần nhiều tu hành hình thức nên dùng phương tiện giáo hóa, khiến an trụ Tam-ma-địa vô tướng.

Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy an trụ Tam-ma-địa vô nguyện, thấy các hữu tình phần nhiều mong muốn an vui, nên dùng sức phương tiện giáo hóa, khiến an trụ Tam-ma-địa vô nguyện.

Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát ấy tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa, nhập ba pháp Tam-ma-địa này thành thực hữu tình như thế.

Bấy giờ, cụ thọ Xá Lợi Tử hỏi cụ thọ Thiện Hiện: Thưa ngài Thiện Hiện! Nếu đại Bồ-tát ở trong mộng nhập ba pháp Tam-ma-địa này, đối với Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có tăng thêm lợi ích chăng?

Thiện Hiện đáp: Thưa ngài Xá Lợi Tử! Nếu đại Bồ-tát vào lúc ban ngày nhập ba pháp Tam-ma-địa này, thì đối với Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa có tăng thêm lợi ích, thì ở trong mộng họ có nhập cũng có tăng thêm lợi ích. Vì sao? Thưa ngài Xá Lợi Tử! Vì ban ngày cùng trong mộng không sai biệt.

Thưa ngài Xá Lợi Tử! Nếu đại Bồ-tát ban ngày tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa mà đã gọi là tu tập Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa thì đại Bồ-tát ấy, trong mộng tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa cũng gọi là tu tập Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa; ba pháp Tam-ma-địa đối với Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa, có thể làm tăng thêm lợi ích cũng giống như vậy.

Khi ấy, Xá Lợi Tử hỏi Thiện Hiện: Các đại Bồ-tát trong mộng tạo nghiệp, có tăng thêm, hoặc tổn giảm lợi ích chăng?

Phật dạy: Hữu vi là hư vọng chẳng thật như việc làm trong mộng, thì tại sao hành động kia có thể tăng hoặc giảm? Vì sao? Vì chẳng phải đối với các việc đã làm trong mộng có thể tăng thêm lợi ích, hoặc có thể tổn giảm, mà ngay đến khi tỉnh, nhớ tưởng phân biệt việc làm trong mộng cũng có sự tăng giảm?

Thiện Hiện đáp: Có các người ban ngày giết hại sanh mạng kẻ khác, rồi vào ban đêm, trong mộng nhớ nghĩ phân biệt, tự mình rất vui sướng; hoặc có người mộng thấy giết người tưởng là khi tỉnh, phát sanh vui mừng; hai nghiệp như thế, theo ý Ngài thì sao?

Xá Lợi Tử đáp: Không có cái sở duyên thì hoặc suy nghĩ, hoặc hành động đều chẳng phát sanh được, cần có sở duyên thì suy nghĩ và

hành động mới phát khởi. Trong mộng suy nghĩ và hành động duyên vào đâu mà sanh?

Thiện Hiện đáp: Đúng vậy! Đúng vậy! Hoặc mộng, hoặc tỉnh, không có cái sở duyên thì suy nghĩ và hành động chẳng sanh; cần có sở duyên thì suy nghĩ và hành động mới hiện khởi. Vì sao? Thừa ngài Xá Lợi Tử! Hoặc mộng, hoặc tỉnh cần phải ở trong pháp kiến văn giác tri, có sự chuyển biến của nhận thức, do đó mới khởi nhiễm, hoặc khởi tịnh. Nếu không có các pháp thấy, nghe, hiểu, biết, thì không có sự chuyển biến của nhận thức, cũng không nhiễm không tịnh. Do đó nên biết hoặc mộng, hoặc tỉnh, có cái sở duyên thì suy nghĩ và hành động mới khởi; không có cái sở duyên thì suy nghĩ và hành động chẳng phát sanh.

Khi ấy, Xá Lợi Tử hỏi Thiện Hiện: Phật dạy tư duy và tạo tác đều lìa tự tánh, thì tại sao có thể nói có sở duyên hiện khởi?

Thiện Hiện đáp: Tuy các tư duy, tạo tác và pháp sở duyên, tự tánh đều là không, nhưng do tự tâm thủ tướng phân biệt nên nói tư duy tạo tác có sở duyên mới sanh. Nếu không có sở duyên, thì tư duy và tạo tác không khởi.

Bây giờ, cụ thọ Xá Lợi Tử lại hỏi cụ thọ Thiện Hiện: Nếu đại Bồ-tát trong mộng tu hành bố thí, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã, đem thiện căn này ban cho các hữu tình đều có như nhau, hồi hướng quả vị giác ngộ cao tột, thì đại Bồ-tát ấy có phải thật hồi hướng đại Bồ-đề chăng?

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện nói với Xá Lợi Tử: Đại Bồ-tát Từ Thị từ lâu đã được thọ ký Bất thối chuyển, chỉ còn cách một đời nữa, nhất định sẽ thành Phật, đủ khả năng khéo léo trả lời tất cả nạn vấn. Hiện tại trong pháp hội này, ta nên thỉnh vấn Ngài. Bồ xú Từ Tôn nhất định sẽ trả lời.

Khi ấy, Xá Lợi Tử theo lời Thiện Hiện cung kính thỉnh vấn Bồ-tát Từ Thị.

Khi ấy, Bồ-tát Từ Thị nói với Xá Lợi Tử: Gọi tên là những pháp gì để Từ Thị ta có thể giải đáp: Là sắc chẳng? Là thọ, tưởng, hành, thức chẳng? Là cái không của sắc chẳng? Là cái không của thọ, tưởng, hành, thức chẳng? Và lại sắc chẳng có thể giải đáp, thọ, tưởng, hành, thức cũng chẳng có thể giải đáp. Cái không của sắc chẳng có thể giải đáp; cái không của thọ, tưởng, hành, thức cũng chẳng có thể giải đáp. Vì sao? Nay Xá Lợi Tử! Ta hoàn toàn chẳng thấy có pháp nào năng giải đáp, có pháp nào sở giải đáp; chỗ giải đáp, thời gian giải đáp và do đó mà giải đáp cũng đều chẳng thấy. Ta hoàn toàn chẳng thấy có

pháp năng thọ ký, có pháp sở thọ ký, chỗ thọ ký, thời gian thọ ký và do đó mà được thọ ký cũng đều chẳng thấy. Vì bản tánh của tất cả pháp đều không, hoàn toàn không sở hữu, không hai, không phân biệt, rốt ráo suy vi chẳng thể nắm bắt được.

Khi ấy, Xá Lợi Tử lại hỏi đại Bồ-tát Từ Thị: Pháp mà Ngài đã nói có phải đúng như Ngài đã chứng chăng?

Đại Bồ-tát Từ Thị nói: Pháp mà Ta đã nói chẳng phải như pháp đã chứng. Vì sao? Nay Xá Lợi Tử! Vì pháp mà Ta đã chứng là bất khả thuyết.

Khi ấy, Xá Lợi Tử lại nghĩ thế này: Đại Bồ-tát Từ Thị trí tuệ sâu rộng, tu tất cả pháp bố thí, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa viên mãn từ lâu, lấy vô sở đắc làm phương tiện. Đối với các câu hỏi, có thể giải đáp như thế.

Lúc bấy giờ, Phật bảo Xá Lợi Tử: Nay Xá Lợi Tử! Theo ý ông thì sao, ông do pháp ấy mà chứng đắc quả A-la-hán, có thể thấy pháp này là có thể nói chăng?

Xá Lợi Tử đáp: Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không!

Phật dạy: nay Xá Lợi Tử! Các pháp đã chứng của các đại Bồ-tát tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa cũng lại như vậy.

Nay Xá Lợi Tử! Đại Bồ-tát ấy chẳng nghĩ thế này: Ta do pháp này sẽ được thọ ký; ta do pháp này hiện được thọ ký; ta do pháp này đã được thọ ký. Chẳng nghĩ thế này: Ta do pháp này sẽ được chứng quả vị giác ngộ cao tột.

Nay Xá Lợi Tử! Đại Bồ-tát ấy tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa chẳng sanh do dự là ta đối với quả vị giác ngộ cao tột là đắc hay là chẳng đắc. Chỉ nghĩ thế này: Ta đối với quả vị giác ngộ cao tột nhất định sẽ chứng đắc.

Nay Xá Lợi Tử! Đại Bồ-tát ấy tu hành sâu sắc Bát-nhã-ba-la-mật-đa, nghe pháp sâu xa, tâm vị ấy chẳng kinh, chẳng hãi, chẳng sợ đối với sự chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, cũng chẳng sợ sệt, quyết định tự biết là ta sẽ chứng đắc sở cầu là quả vị giác ngộ cao tột.